

VILLANY *hárfa*

liturgia gitárral

Előbb a közösség, aztán a zene

Interjú Vedres Csaba zongorista-zeneszerző-kántorral

Daloljunk az Úrnak, de hogyan? Szeretettel? Tehetséggel? Művészi igénnyel? Vidáman vagy inkább mélabúsan? Az Ószövetségben több helyen is olvashatunk Izrael házának az Úr előtti énekléséről melyekben sokféle hangszer szerepel: citera, hárfa, csengettyű, sőt cintányér és dob is. Mégis, nap mint nap találkozunk olyan véleményekkel, melyek szerint tiltólistára kéne tenni a gitáros énekeket. A témáról Vedres Csaba zeneszerző-kántort faggattam.

X. Piusz pápának a liturgikus zenéről szóló enciklikájában az áll, hogy a misén elhangzó zene szent, művészi és egyetemes kell legyen. Ez a hármas követelmény – ha következetesek vagyunk – valóban kizárja a gitáros énekeket a liturgiából?

Ezekben a rendkívül összetett, liturgikus kérdésekben nem tartom magam sem szakembernek, sem hozzáértőnek. Véleményem ettől függetlenül természetesen van: az Egyház által elfogadott és támogatott zenék legnagyobb része hangszerkíséret nélküli: emberi hangra épül. Azok számára, akik ezt az eszményt követik, egy Mozart-mise legalább olyan kevésbé liturgikus, mint egy „gitáros mise”.

Tehát a gitáros dalok nem felelnek meg az enciklika elvárásainak.

Ezt nem állítanám. Számos olyan gitáros ének van, amely megállja a helyét a misén. Ilyenek *A világnak Krisztus kell, Hála legyen, Csak a csönd, Zúgó szél, Ave világ asszonya*, és hosszan folytathatnám a sort. Ezek mind nagyszerűen működő és használható, mai népelemek. Különben sem lehet minden kétséget kizáróan eldönteni egy műről, hogy megfelel-e a hármas kritériumnak. Sőt, jogosan merülhet fel az a kérdés is, hogy a *Szent vagy, Uram!* énekei mennyire nevezhetők „egyetemesnek”. Arról is nehezen lehetne meggyőzni, hogy az olyan sorok, mint például „*megölellek, megcsókollak, úgy imádlak nagy lánggal*” jobbakké annál az egyszerű kijelentésnél, hogy „*áldásoddal megyünk, megyünk innen el*”.

Túlnyomórészt XIX. századi énekeket éneklünk a misén, melyek már távol állnak a gregoriántól és Palestrinától, de a fiatalok egy részétől is. Nem az élő istenkapcsolatot jelzi, ha egy adott generáció kialakítja saját zenei nyelvezetét a liturgiában?

Minden nemzedéknek joga van ahhoz, hogy a saját zenei nyelvén fejezze ki istenélményét. Ami a XVII-XVIII. században rendkívül korszerűnek, frissnek hatott, ma roppant kimódoltnak és nyakatekertnek tűnik. Ám amint egy adott kor kifejezőmódja találkozik a liturgiával, rendkívül összetetté válik a kérdés. Megértem az Egyház óvatosságát is, hisz például nincs az a gyönyörű dicsőítő imádság, amire érdemes lenne lecserélni a dicsőség liturgikus szövegét.

Mi a helyzet a taizéi énekekkel? Lehet-e a „műfaj” a gregorián utóda?

A gregoriánt egyszerű és megismételhetetlen jelenségnek tartom, a taizéi énekek keletkezése azonban rendkívül fontos dologra mutat rá. Előbb az ima, előbb a közösség, aztán a zene. Ez a zene tehát nem egy szakmai konferencia felülről ránk erőltetett eredménye. Talán éppen ezért fogadja olyan jó szívvel fiatalabb és idősebb egyaránt.

A taizéi dalokra ez valóban elmondható, de a gitáros énekekre általánosságban már nem. A szélsőséges vélemények meddő harcából mi lehet a kiút?

Fontos, hogy mi van az egyházzenesz szívében. Ha béke lakik benne, a másik hitének őszinte tisztelete, akkor meg fogja engedni, hogy a másik ember Jézus Krisztust a maga módján szeresse. De ne feledjük: nem csak fiatalokon botránkozó idősek vannak, hanem idősökön röhögő fiatalok is. A belső béke titka pedig az ima. Ez tehet képessé bennünket arra, hogy helyes középutat találjunk az igazságosztó apostolkodás és a „mindegy, csak jól érezzük magunkat” két szélsősége között.

Vedres Csaba 1964-ben született Budapesten. Kocsár Miklós kezei alatt tanult a Bartók Béla Zeneművészeti szakközépiskola komolyzenei szakán. 1986-ban Pejtsik Péterrel csellistával és Egervári Gábor fuvolistával megalapítja az After Crying együttest, amiből 1994-ben lép ki. Azóta főként szólólemezeket jelentet meg a Kairosz Quaerettel, illetve színházi kísérőzenéket ír. 1996-ban szerzett kántordiplomát a Váci Egyházmegyei Kántorképzőben; 2002 augusztusa óta a szentendrei Péter-Pál templom segédkántoraként tevékenykedik.

Varga Tímea, Igen, 2008/02, 18-19. oldalak